

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Aktuality v oblasti strategického plánování a řízení rozvoje regionů

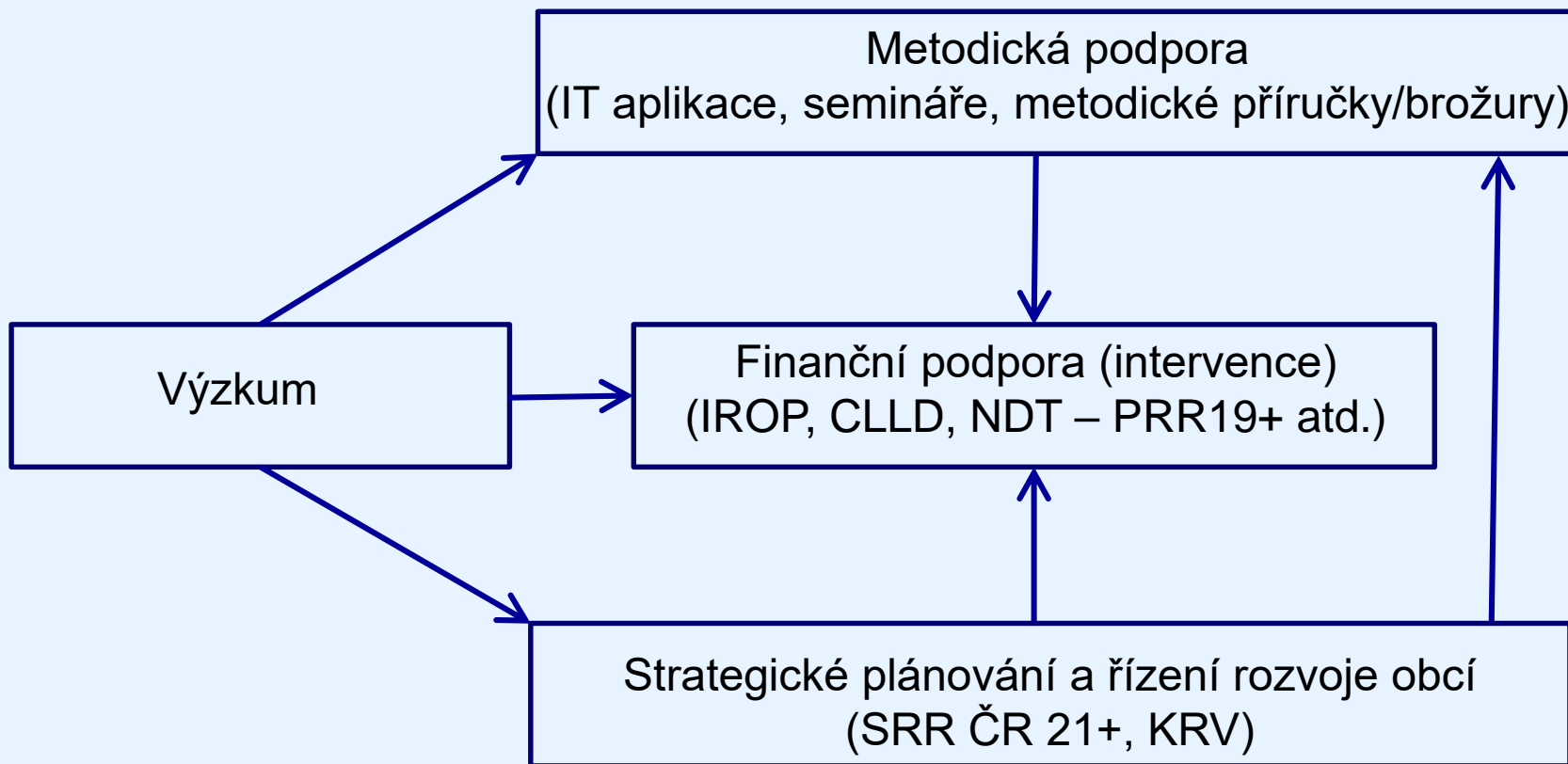
Richard Nikischer

Seminář pro obce, DSO a MAS
14. listopadu 2019, Mělník

Podpora obcí

Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ věcné zaměření a její implementace

Co je SRR ČR 21+?

- Národní strategický dokument
- Určuje cíle české regionální politiky v horizontu 7-10 let
- Vytváří podmínky pro rozvoj regionů, měst a venkova
- Navrhuje opatření, které reagují na potenciál a specifickou regionů
- Stanovuje indikátory a hodnotí účinnost regionální politiky
- Reaguje na regionální politiku EU

Co nová SRR ČR 2021+ přinese?

Státní správě

- ✓ vodítko pro realizaci řešení „šitých na míru“ pro různé typy území v rámci resortních politik

Kraji

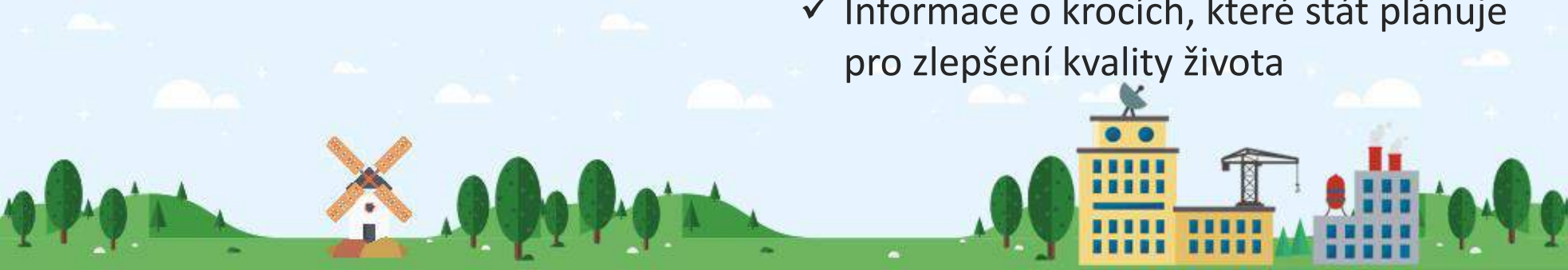
- ✓ definice základního střednědobého směřování regionální politiky, z nichž mohou kraje vycházet

Obci

- ✓ Informaci, kde a jak pomůže obcím směřování regionální politiky státu

Občanovi

- ✓ Informace o krocích, které stát plánuje pro zlepšení kvality života

Základní strategické směřování SRR ČR 21+

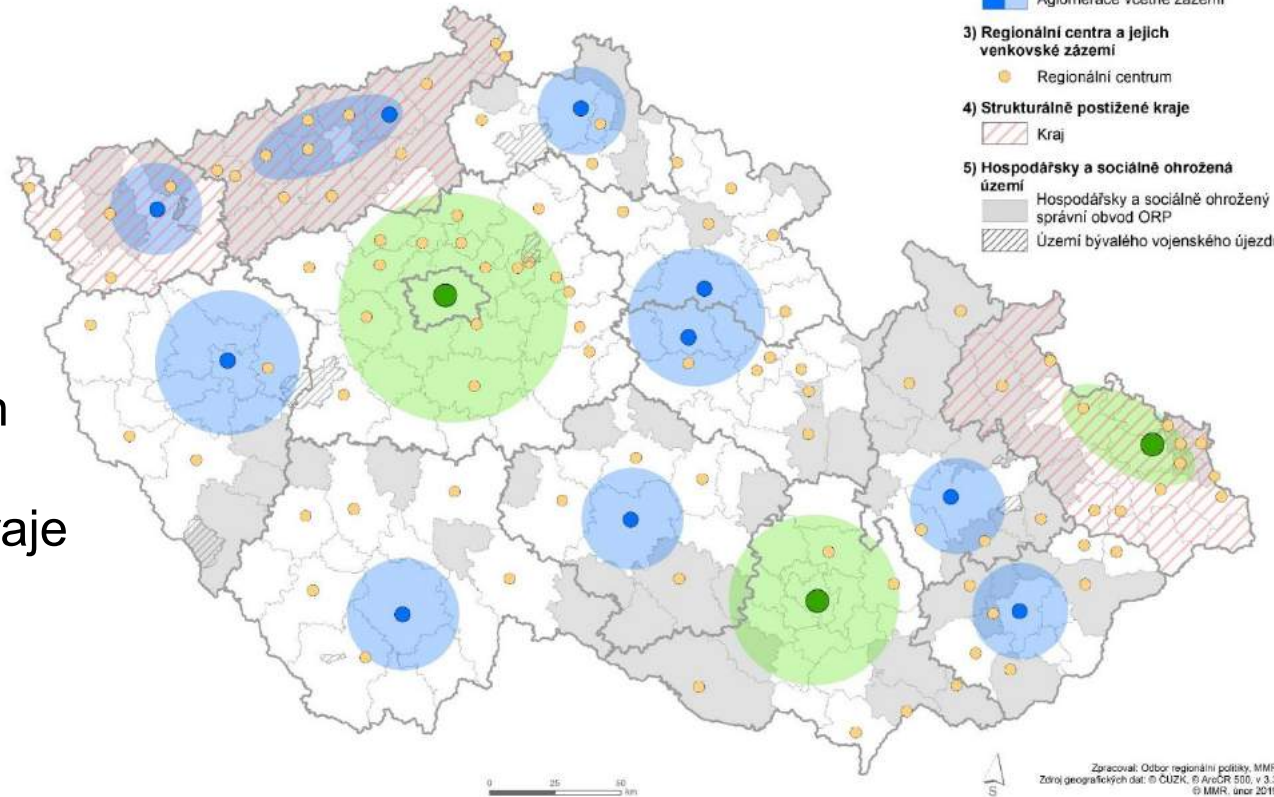
- Zajistit **regionům podporu "šitou"** na míru
- Podpořit **zohlednění územní dimenze v rámci sektorových politik**
- Rozvíjet strategické plánování na bázi **funkčních regionů**
- Posilovat **spolupráci aktérů** v území
- Zlepšovat **koordinaci strategického a územního plánování**
- Rozvíjet **SMART řešení**
- Zlepšovat **práci s daty** v oblasti regionálního rozvoje

Struktura návrhové části SRR ČR 2021+

NÁVRH VYMEZENÍ ÚZEMÍ PRO ÚČELY SRR 21+

- 1) **Metropolitní území**
 - Metropole včetně zázemí
- 2) **Aglomerace**
 - Aglomerace včetně zázemí
- 3) **Regionální centra a jejich venkovské zázemí**
 - Regionální centrum
- 4) **Strukturálně postižené kraje**
 - Kraj
- 5) **Hospodářsky a sociálně ohrožená území**
 - Hospodářsky a sociálně ohrožený správní obvod ORP
 - Území bývalého vojenského újezdu

Vize

Globální cíl

Strategický cíl

- Metropolitní území
- Agglomerace
- Regionální centra a jejich venkovské zázemí
- Strukturálně postižené kraje
- Hospodářsky a sociálně ohrožená území
- Veřejná správa

Specifický cíl (tematický cíl)

Typová opatření

Vize Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

- Regiony efektivně zhodnocují svůj rozvojový potenciál,
- zvyšuje se jejich sociální stabilita,
- konkurenceschopnost má trvalý, stabilně rostoucí trend,
- a zlepšují se podmínky pro kvalitní život všech obyvatel a prosperitu firem.
- Jsou respektovány principy udržitelného rozvoje a limity životního prostředí.
- Všechny regiony jsou nad průměrem EU, nebo se mu přibližují v ekonomickém smyslu i v kvalitě života a v přitažlivosti a konkurenceschopnosti jsou na předních místech ve střední Evropě.

Strategické cíle SRR 21+

Metropolitní území

- Tahouni ekonomiky
- Respektování sociálních a environmentálních limitů
- Zaměření na progresivní obory

Aglomerace

- Významná krajská hospodářská, kulturní a akademická centra
- Kvalitní dopravní napojení

Veřejná správa

- Zohlednění územní dimenze
 - Smart řešení
- Koordinace strategického a územního plánování

Regionální centra a jejich venkovské zázemí

- Pilíře české sídelní soustavy
 - Centra dojížděky
- Populační a ekonomická stabilita
- péče o krajinu

Hospodářsky a sociálně ohrožená území

- Zajištěna dobrá kvalita života
- Fungující místní ekonomika
 - Úspěšné lokální firmy

Strukturálně postižené regiony

- Hospodářská transformace na konkurenceschopné obory
- Efektivní řešení sociálních a environmentálních problémů

Metropolitní území, Aglomerace příklady navrhovaných typových opatření

Rozvíjet kapacity VaVal a podporovat setrvání talentů a špičkových vědeckých pracovníků

- *Podpora rozvoje VaV center, výzkumných infrastruktur, investice do technického vybavení, spolupráce se zahraničím, aplikační sférou, podnikatelskou a průmyslovou základnou*

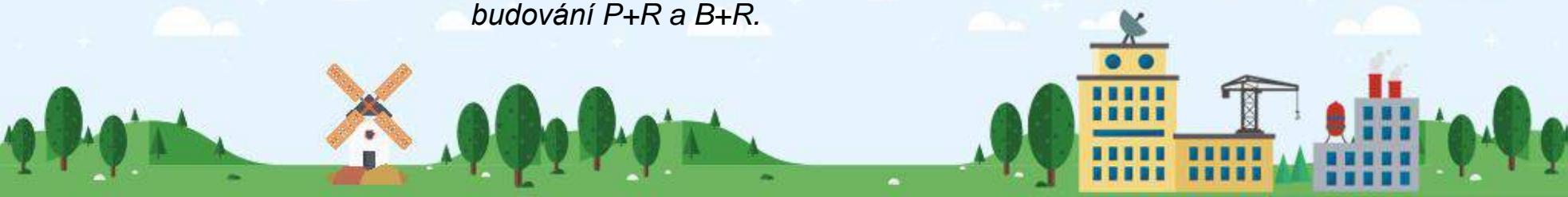
Zlepšit postavení a význam firem v rámci globálních sítí

- *Podpora kvality podnikatelského prostředí, zlepšení pozice firem v dodavatelských řetězcích, podpora firem pro zvyšování přidané hodnoty jejich produkce, rozvoj podnikání, internacionalizace*

Lépe integrovat systém veřejné dopravy a rozvíjet městskou mobilitu

- *Zajištění dostatečné kapacity tratí pro hromadnou dopravu, zvýšení dopravní provázanosti a tarifní integrace jednotlivých typů veřejné dopravy. Podpora budování P+R a B+R.*

Regionální centra a jejich venkovské zázemí: příklady navrhovaných typových opatření

Diverzifikace ekonomických činností v regionálních centrech a jejich zázemí

- *Modernizace stávajících firem, podpora příchodu investorů/pobídkami, podpora rozvoje specializovaných služeb pro zahraniční investory, podpora rozvoje mikro, malých, středních podniků, přesnos inovací, znalostí do území*

Revitalizace brownfields

- *Podpora brownfields k rekultivaci pro zemědělskou a průmyslovou činnost, veřejné služby či cestovní ruch (nutné brát v úvahu existence ekologických zátěží, struktura vlastníků, oddlužení ...)*

Zlepšit dostupnost vysokorychlostního internetu

- *Zajistit podporu dostupných služeb poskytovaných prostřednictvím internetu s jeho užitím v oblastech dosud nepokrytých, napomáhat zvyšování parametrů přenosové sítě*

Strukturálně postižené kraje: příklady navrhovaných opatření

Program zaměřený na regenerace specifických brownfieldů ve městech a obcích

- *Rozsáhlá území různého charakteru (průmyslové, dopravní, ...)*
- *Vytváření programů pro regeneraci specifických brownfieldů*
- *Vznik nových městských nebo hospodářských aktivit*

Specifická podpora výzkumu

- *Rozvoj vědecko-výzkumných kapacit v regionech*
- *Podpora růstu inovační výkonnosti*
- *Dosažení aplikovatelných výstupů*

Hospodářsky a sociálně ohrožená území: příklady navrhovaných typových opatření

Podpora drobného podnikání a malých a středních podniků

- *Mapování příležitostí pro podnikání (projekty spolupráce, sdílená ekonomika), formou finančních podpor (např. mikrofinancování podniků, drobné pobídky, lokální značky, řemesla, sociální podniky). Propojování nástrojů finanční podpory rozvoje podnikání s nástroji podpory zaměstnanosti*

Posilovat lokální zaměstnávání v rámci veřejných investic

- *Zadávání veřejných zakázek za využití tzv. sociálně odpovědného veřejného zadávání, při kterém je přispíváno i k řešení obecnějších celospolečenských cílů či sociálních aspektů*

Zajistit dobrou dopravní dostupnost

- *Zajištění dopravní obslužnosti v odlehlých a obtížně dostupných lokalitách (krajské plány dopravní obslužnosti), a to i alternativními způsoby (obsluha zastávek prostřednictvím spojů na zavolání), podpora objednání dopravy pro obce nad rámec krajské objednávky*

Veřejná správa v regionálním rozvoji: příklady navrhovaných typových opatření

Pozitivní motivace pro společné strategické plánování

- *Více motivovat obce a kraje pro plánovitou podporu rozvoje území na bázi funkčních regionů*

Efektivně realizovat správní agendy

- *Vyšší uplatnění hledisek frekvence agend a výkonů při jejich realizaci při využití prostředků na územní rozvoj a jeho správu. Optimalizací dělby kompetencí mezi různými úrovněmi veřejné správy lze současně snížit náklady na výkon správy*

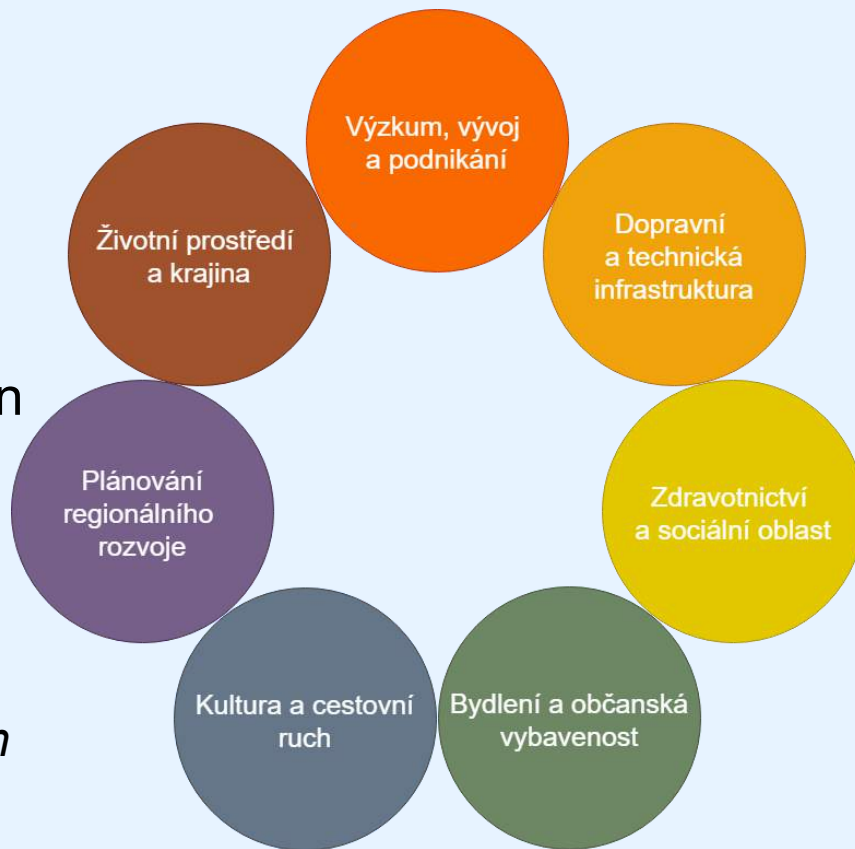
Rozvíjet spolupráci mezi obcemi při výkonu veřejné správy

- *Zvýšená podpora dobrovolné spolupráce obcí v rámci správního obvodu ORP a zvýšení koordinační úlohy obcí s rozšířenou působností vykonávané v přenesené působnosti při řešení problémů územního rozvoje. Rozšiřovány i organizační a právní formy*

- implementační dokument SRR
- smyslem je vytvořit aktivity „šité“ na míru jednotlivým typům území
- rozpracování typových opatření do forem aktivit
- zřízení expertních (pracovních) skupin pro formulaci aktivit, viz. *schéma*
- projednání aktivit v rámci pracovních skupin a platforem
- součást regionálně-specifické aktivity (*pozn. pro území strukturálně postižených regionů jsou zpracovány souhrnné akční plány Strategie restrukturalizace*)

Koncepce rozvoje venkova

Koncepce rozvoje venkova

- Potřeba koncepčního přístupu k rozvoji venkovských oblastí ČR – různorodé, ale spojují je některé společné rozvojové problémy a potřeby
- Jednotná koncepce rozvoje venkovských oblastí – jasná vize a cíle
- Základní koncepční materiál pro strategické řízení rozvoje venkova ze strany MMR
- Rozpracovává územní dimenzi podpory regionálního rozvoje ve vztahu k venkovu, a to i s ohledem na různorodost venkova

Koncepce rozvoje venkova

- Implementace řešena prostřednictvím samostatných prováděcích dokumentů – zejména Akčních plánů SRR ČR21+, okrajově jiných (jmenovitě AP Adaptační strategie – některé aktivity v oblasti ŽP)
- Na úrovni AP SRR ČR21+ KRV základem pro stanovení aktivit pro rozvoj venkova, včetně jejich územní dimenze
- Jedna organizační složka – nastavení koncepce rozvoje (KRV) → detailů implementace (AP SRR) → důležitých implementačních nástrojů (CLLD, PRR19+)
- Platnost 2021–27 (v souladu s programovým obdobím EU a SRR) – možnost dřívější aktualizace – významné změny 1) v socioekonomických podmínkách, 2) v nastavení regionální politiky státu (SRR ČR21+)

KRV – Struktura

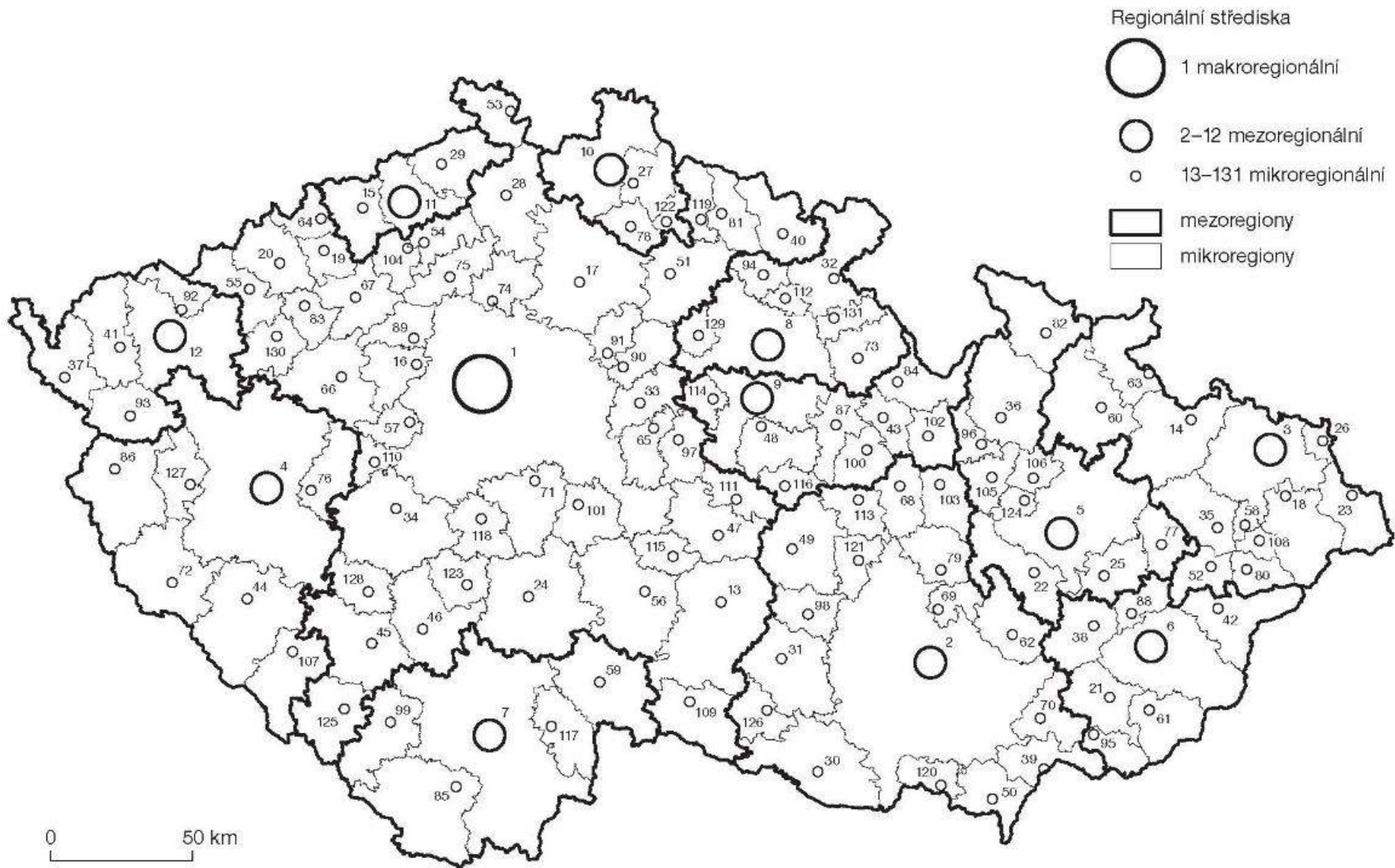
- Úvod
- Definice venkova (vymezení zájmového území Koncepce)
 - Diskuze vymezení venkova
 - Vymezení zájmového území Koncepce
- Analytická část
 - Socioekonomická situace venkova (obyvatelstvo/vybavenost/hospodářství → syntéza)
 - Typologie venkova
 - Analýza problémů a potřeb venkova (3 šetření problémů a potřeb → syntéza)
- Strategická část
 - Principy a cíle rozvoje venkova na nadnárodní úrovni
 - Vize a strategické cíle rozvoje venkova ČR
 - Specifické cíle a aktivity rozvoje venkova ČR
- Implementace
 - Aktéři rozvoje venkova – implementační subjekty
 - Hlavní nástroje rozvoje venkova
- Přílohy

- Vymezení zájmového území Konceptce
 - socioek. regionalizace ČR od Hampla a Marady
 - zájmové území KRV jako geografický prostor zahrnující obce, které nejsou středisky – implicitní vymezení, zohledňuje prostorové vztahy mezi jednotlivými obcemi a míru jejich centrálních funkcí/"střediskovosti"
 - venkovem ty obce, které nemají v sídelním systému významnější postavení, neplní centrální funkce, příp. pouze v malém rozsahu, a nevytvářejí si vlastní zázemí většího rozsahu
 - zohlednění funkčních prostorových vztahů

Zdroj: Hampl, M., Marada, M. (2015): Sociogeografická regionalizace Česka. Geografie, 120, č. 3, s. 397–421.

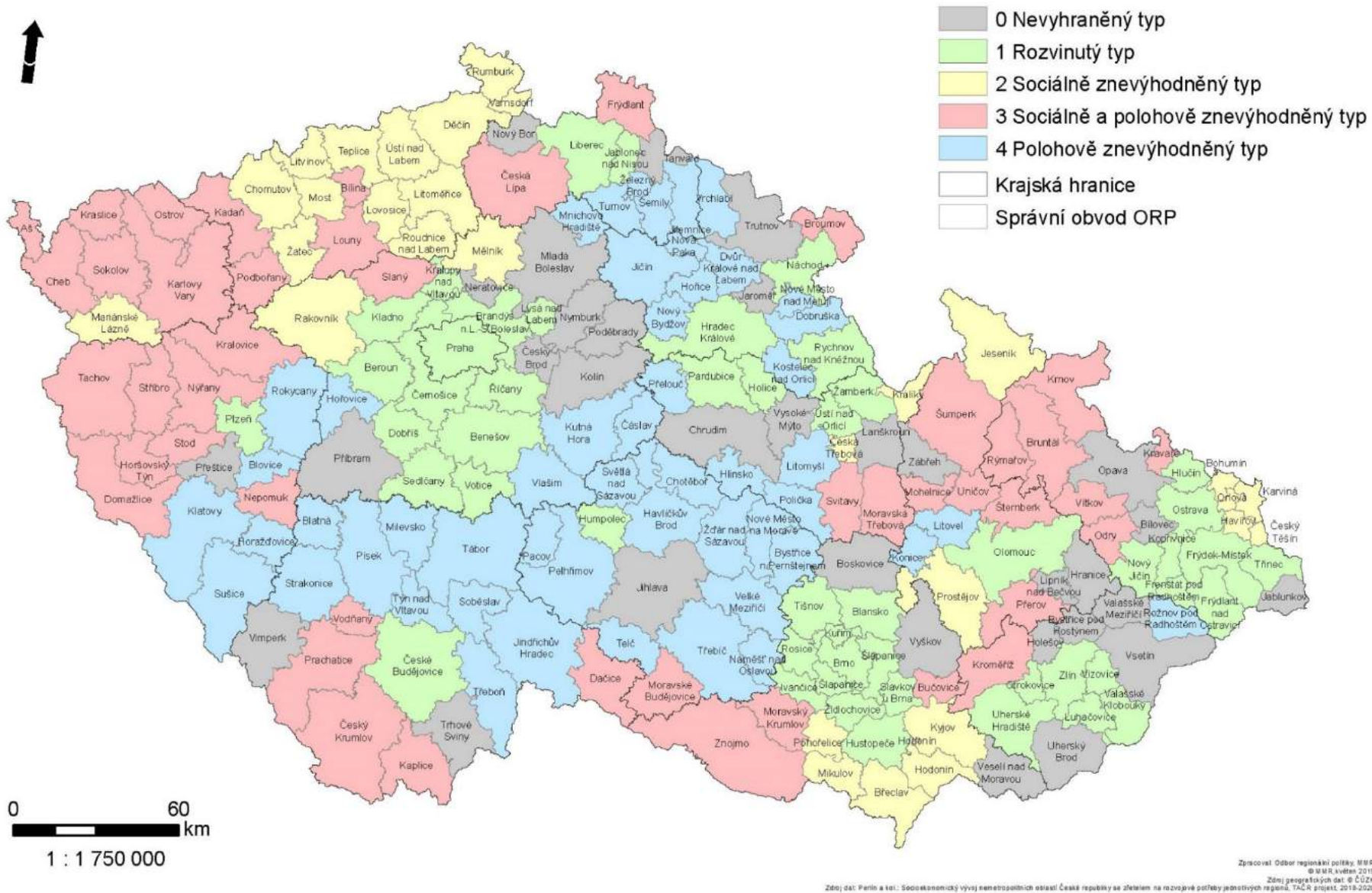
- Socioekonomická situace venkova (socioekonomická analýza)
 - 3 hlavní oblasti (obyvatelstvo, vybavenost, hospodářství) a jejich syntéza
 - zdroj dat především projekt *Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů*, ale i další projekty a analýzy (např. analýza ÚZEI, projekt Trendy vývoje a struktury měst a obcí)

- Typologie venkova
 - » typologie jako kombinace vnitřního a vnějšího rozvojového potenciálu SO ORP
 - » typologie jako základ pro územní dimenzi cílů a aktivit KRV
 - » pomocí faktorové analýzy vyhodnoceno 32 vzájemně nezávislých socioekonomických ukazatelů, původní soubor analyzovaných ukazatelů mnohem širší (velká část z nich analyzována v socioekonomické analýze)
 - » v rámci faktorové analýzy zkonstruovány dva faktory, přičemž jeden z nich vyjadřuje vnější podmínky, resp. míru exponovanosti území, a druhý vnitřní podmínky, definovány především kvalitou lidských zdrojů

Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů, podpořeno z programu BETA 2, TA ČR

KRV – Analytická část

- Analýza problémů a potřeb venkova
 - výsledky tří původních šetření problémů a potřeb
 - Analýzy potřeb měst a obcí ČR
 - Analýzy programů rozvoje obcí v aplikaci ObcePRO
 - Šetření problémů a potřeb území MAS
 - syntéza výsledků tří šetření – při zohlednění socioekonomické analýzy – definice hlavních problémových okruhů – základ pro stanovení cílů KRV (strategické části)
 - nedostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel
 - málo výkonná a nedostatečně diverzifikovaná ekonomika venkova
 - zhoršující se životní prostředí a negativní dopady klimatické změny
 - nedostatečné strategické plánování a nevyužívání potenciálu spolupráce obcí
 - nedostatečný lidský a sociální kapitál venkova

- Principy a cíle rozvoje venkova na nadnárodní úrovni
- Vize venkova

„V roce 2027 je venkov územím, ve kterém se dobře žije a o němž se říká, že se v něm dobře žije“

KRV – Strategická část – cíle

1. Lidé: Stabilní populace venkovských oblastí charakteristická vysokým lidským a sociálním kapitálem zajišťující dynamický endogenní rozvoj venkova

1.1. Vzdělaní lidé: Vzdělané obyvatelstvo venkova připravené na potřeby trhu práce v příslušných venkovských oblastech a stimulující společenský a kulturní život na venkově

1.2. Komunitní život: Intenzivní komunitní život na venkově přispívající k růstu sociálního kapitálu a vytvářející podmínky pro volnočasové vyžití obyvatel venkova

1.3. Integrace: Prostorově a sociálně integrované venkovské oblasti bez prostorově a sociálně vyloučených lokalit

2. Sídla: Dostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel a vytvářející možnosti pro hospodářský rozvoj venkova

2.1. Doprava: Snadná dopravní dostupnost venkovských sídel spočívající v dobré dopravní obslužnosti obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj

2.2. Technická infrastruktura: Kvalitní technická infrastruktura venkovských sídel umožňující kvalitní život obyvatel venkova a vytvářející podmínky pro jeho hospodářský rozvoj

2.3. Veřejná prostranství: Atraktivní veřejná prostranství tvořící platformu pro sociální život

2. Sídla: Dostatečná infrastruktura a vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel a vytvářející možnosti pro hospodářský rozvoj venkova

2.4. Občanská vybavenost: Dostatečná občanská vybavenost venkovských sídel zajišťující kvalitní život obyvatel venkova

2.5. Památky: Udržované kulturní památky, turisticky přívětivé a dostupné, zvyšující potenciál pro realizaci cestovního ruchu na venkově a stimulující duchovní život a regionální identitu venkovanů

3. Životní prostředí: Zdravé, rekreačně atraktivní, biologicky rozmanité a klimaticky stabilní životní prostředí venkova

3.1. Redukce znečištění: Venkov jako prostor, kde je minimalizována produkce odpadu a znečištění a eliminován jejich dopad na kvalitu životního prostředí

3.2. Voda: Stabilizovaný vodní režim venkovské krajiny

3.3. Půda: Kvalitní půda odolávající různým formám eroze a vytvářející podmínky pro realizaci různorodých zemědělských činností, ochrana krajiny a ochrana prostředí před přírodními hrozbami

4. Ekonomika: Výkonná, stabilní a diverzifikovaná ekonomika venkova umožňující seberealizaci obyvatel venkova a tvořící důležitou složku hospodářské základny státu

4.1. Diverzifikovaná ekonomika: Diverzifikovaná ekonomická základna venkova odolávající hospodářským recesím a umožňující seberealizaci obyvatel venkova v různých oblastech hospodářství služeb

4.2. Konkurenceschopná ekonomika: Konkurenceschopná ekonomika venkova založená na podnicích využívajících znalosti a inovace

5. Plánování a spolupráce: Rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje založené na znalostech a úspěšná spolupráce obcí

5.1. Strategické plánování a řízení: Rozvinuté víceúrovňové strategické plánování a řízení rozvoje venkovských oblastí založené na znalostech

5.2. Spolupráce obcí: Úspěšná spolupráce obcí při výkonu veřejné správy a rozvoji venkovského území

KRV – rámcová Implementační část

- Definice hlavních aktérů rozvoje venkova, a to ve vztahu k jednotlivým Specifickým cílům Koncepce.
- Popis důležitých nástrojů podpory rozvoje venkova – prostřednictvím těchto nástrojů budou z velké části realizovány aktivity Koncepce

	LIDÉ				SÍDLA				ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			EKONOMIKA		PLÁNOVÁNÍ A SPOLUPRÁCE		
	1.1. Vzdělání obyvatelstva venkova připraveno na potřeby trhu práce v příslušných venkovských oblastech a stimuluje profesní a kulturní život na venkově	1.2. Integrovaná komunita žije na venkově přispívající k růstu kvality života a vytváří podmínky pro udržitelný rozvoj obyvatel venkova	1.3. Prostorové a sociálně integrované venkovské oblasti boží prosperitě a sociálně vyloučených lokalit	1.4. Místní komunita dostává venkovských sídel apod. v kvalitní zkratce obyvatel venkova a vytváří podmínky pro jeho hospodářský rozvoj	2.1. Kvalita technické infrastruktury venkovských sídel umožňuje kvalitní život obyvatel venkova a vytváří podmínky pro jeho hospodářský rozvoj	2.2. Kvalita technické infrastruktury venkovských sídel umožňuje kvalitní život obyvatel venkova a vytváří podmínky pro jeho hospodářský rozvoj	2.3. Zlepšování veřejné infrastruktury venkovských sídel pro komunitní život	2.4. Dostupnost občanských vybaveností venkovských sídel zajišťující kvalitu života obyvatel venkova	3.1. Zlepšování životní paměti, historické přírody a krajiny	3.2. Zlepšování životní paměti, historické přírody a krajiny	3.3. Zlepšování životní paměti, historické přírody a krajiny	3.4. Zlepšování životní paměti, historické přírody a krajiny	4.1. Podpora rozvoje venkovských podniků, podniků, podniků venkova v různých oblastech hospodářství zemědělství	4.2. Podpora rozvoje venkovských podniků, podniků venkova v různých oblastech hospodářství zemědělství	5.1. Podpora rozvoje venkovských podniků, podniků venkova v různých oblastech hospodářství zemědělství	5.2. Podpora rozvoje venkovských podniků, podniků venkova v různých oblastech hospodářství zemědělství
Veřejný sektor																
MMR	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
MZE	X	X			X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
MŽP	X				X	X										
MPSV	X	X	X													
MD				X			X									
MPO				X	X											
MŠMT	X	X	X													
MV	X														X	X
MF								X								
MK	X	X			X			X	X				X	X		
Abos, DSO, Liga	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X
Podnikatelský sektor																
AaK ČR	X									X	X	X	X	X	X	X
HK ČR	X				X	X	X	X					X	X	X	X
SVTA										X	X	X	X	X	X	X
ASZ ČR	X									X	X	X	X	X	X	X
ZS ČR	X									X	X	X	X	X	X	X
SEZ ČR										X	X	X	X	X	X	X
AMPS ČR	X				X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X
SOCR					X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X
LFA ČR										X	X	X				
Neziskový sektor																
SPOV	X	X	X				X			X	X	X			X	X
SMS ČR	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X
SMO ČR	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X	X	X	X
MDAS	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kropka, InnoC, BPA	X				X	X				X		X	X	X	X	X
Krajské OČR									X				X	X		

Děkuji za pozornost

Richard Nikischer
odbor regionální politiky
Ministerstvo pro místní rozvoj

